

Advies over natuurdoelanalyse Uiterwaarden Lek (provincie Utrecht)

Versnippering en landgebruik in Uiterwaarden Lek grootste drukfactor: concretere maatregelen nodig

UTRECHT, 31 augustus 2023 – De Ecologische Autoriteit heeft advies uitgebracht aan de provincie Utrecht over de natuurdoelanalyse voor Uiterwaarden Lek. De NDA beschrijft dat de natuurwaarden in het gebied vooral onder druk staan door landgebruik rond én binnen het Natura 2000-gebied. Ook de geïsoleerde ligging van de natuurterreinen zijn een knelpunt voor een duurzaam behoud van de natuur. De Ecologische Autoriteit adviseert om intensief landgebruik binnen de begrenzing te verminderen, de natuur daar juist uit te breiden en verbindingen aan te leggen met de omgeving om de natuur robuust te herstellen.

De Ecologische Autoriteit is ingesteld door de minister voor Natuur en Stikstof en beoordeelt of de juiste informatie gebruikt wordt voor besluitvorming over beschermde natuur. Alle provincies moeten natuurdoelanalyses opstellen, waarin zij onderbouwen wat er in een gebied nodig is voor natuurherstel. Deze onderbouwing is nodig voor de maatregelen die later worden opgenomen in provinciale gebiedsprogramma's.

Het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Lek bestaat uit een aantal verspreid liggende, soms kleine, terreinen in de uiterwaarden van de Lek tussen Vianen en Schoonhoven. Het gebied is aangewezen voor slikkige rivieroever, twee soorten graslanden en zachthoutoebossen. Er is ook een belangrijk voortplantingsgebied voor de kamsalamander. Uit de eerste analyse blijkt dat de natuur in deze gebieden onder druk staat en dat verslechtering niet voor alle doelen kan worden uitgesloten. Het gebied heeft naast versnippering en intensief agrarisch landgebruik te maken met te veel stikstof. Dat is in het gebied te zien door onder meer vergrassing en verruiging in de graslanden.

De NDA stelt voor om binnen de grenzen van het gebied aanvullend natuur te ontwikkelen, zoals graslanden en voortplantingswateren voor de kamsalamander, om hiermee ook de uitbreidingsdoelen dichterbij te brengen. Ook noemt de NDA als maatregel om het Natuur Netwerk Nederland verder te versterken, zodat de nu kleine stukjes waardevolle natuur met elkaar verbonden worden. De Ecologische Autoriteit adviseert om deze maatregelen samen met particuliere beheerders concreter uit te werken, zodat duidelijker wordt wat nodig en mogelijk is.

De Ecologische Autoriteit ziet dat de provincie Utrecht over het algemeen een complete, logisch opgebouwde NDA heeft opgesteld, maar mist nog wel belangrijke natuurinformatie. Op een belangrijk punt in de analyse is de NDA niet onderbouwd en onjuist, namelijk waar het gaat om verdroging en rivierdynamiek. De NDA stelt voor meer onderzoek te doen naar de bodem. Dit inzicht is cruciaal om te weten welke effecten de te hoge stikstof in de bodem al heeft gehad, en wat nodig is voor herstel van een gezonde bodem en de planten en dieren die hiervan afhankelijk zijn.

De Ecologische Autoriteit adviseert de nog benodigde systeeminzichten heel gericht in een kennisprogramma voor deze gebieden verder uit te werken. Ook wordt in de NDA toekomstige stikstofreductie al meegenomen bij de conclusies terwijl nog onzeker is of en hoe die moet worden gerealiseerd. Daarnaast beschrijft de NDA weliswaar een groot aantal goede maatregelen, het geschatte effect per maatregel is niet gespecificeerd. Hierdoor is niet helder welke maatregelen relatief de meeste ecologische winst opleveren en welke maatregelen nodig zijn om de huidige doelen te halen.

Noot voor de redactie

Op de website vindt u de [volledige adviezen](#). Voor vragen over de adviezen en voor interviewverzoeken kunt u contact opnemen met onze persvoorlichter: 06 - 436 234 22.

Voor de meeste knelpunten in het gebied is al goed in beeld wat de onderliggende oorzaken zijn. De Ecologische Autoriteit adviseert om de in de NDA beschreven aanvullende maatregelen snel te nemen. Zo kan de provincie voorkomen dat de natuur verder achteruitgaat en het in de toekomst moeilijker wordt om de natuurdoelen te halen. In de adviezen gaat de Ecologische Autoriteit in op 'no-regret maatregelen' voor natuurherstel. Dat zijn maatregelen die enerzijds goed onderbouwd zijn en waarvan we anderzijds weten dat ze goed werken en goed zijn voor de natuur.

Samenvattend: de Ecologische Autoriteit adviseert de natuurdoelanalyses te verbeteren met aanvullende informatie zodat goede besluiten genomen kunnen worden in het gebiedsprogramma. Tegelijk moet niet gewacht worden met maatregelen tot alle kennis compleet is. Een aantal knelpunten en oorzaken zijn duidelijk. De Ecologische Autoriteit adviseert om daar nu al tot actie over te gaan.

Over de Ecologische Autoriteit

De Ecologische Autoriteit is een onafhankelijk adviesorgaan met als taak om te beoordelen of de juiste ecologische informatie gebruikt wordt bij de onderbouwing van plannen voor natuurherstel, zoals natuurdoelanalyses en gebiedsprogramma's. Elk advies van de Ecologische Autoriteit wordt opgesteld door een onafhankelijke werkgroep van deskundigen uit wetenschap en gebiedspraktijk. Kijk voor meer informatie op www.ecologischeautoriteit.nl